

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ponownie z urzędu ustalił wartość kapitału początkowego J. K. (1) na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 35,53%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 433,78 zł ZUS ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 35,53% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w w/w ustawie o emeryturach i rentach z FUS ($35,53\% \times 1\,220,89 \text{ zł} = 433,78 \text{ zł}$).

Przyjęto łącznie 2 lata, 6 miesięcy, 11 dni, tj. 30 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych w ilości 18 dni, tj. 0 miesięcy.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 25,76%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 18 722,22 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, gdyż przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

(decyzja – k. 16-16 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł J. K. (1) reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zaskarżając ją w części nieuwzględniającej mu do ustalenia wysokości wartości kapitału początkowego okresu jego pracy w gospodarstwie rolnym tj. od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku i wnosząc o jej zmianę we wskazanym zakresie oraz ponowne ustalenie kapitału początkowego, a także o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że należące do rodziców ubezpieczonego gospodarstwo rolne mierzyło blisko 8,5 ha. Rodzina wnioskodawcy prowadziła na nim uprawy różnorodnych zbóż, a także zajmowała się hodowlą zwierząt gospodarskich. Z uwagi na powierzchnię gospodarstwa, a także ilość pracy związanej z jego utrzymaniem J. K. (1) wraz z bratem zajmowali się pracą w gospodarstwie 7 dni w tygodniu wykonując szereg czynności takich jak: pielęgnacja i zbiór roślin oraz karmienie i pielęgnacja zwierząt, co zajmowało im kilka godzin dziennie.

(odwołanie – k. 3-4 verte)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wskazano, że okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku nie mógł zostać uwzględniony gdyż jednoznacznie z treści art. 174 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że zaliczeniu podlegają jedynie okresy składkowe i nieskładkowe.

(odpowiedź na odwołanie – k. 7-7 verte)

Na rozprawie w dniu 7 kwietnia 2021 roku pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, zaś pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

(końcowe stanowiska stron – e-protokół z rozprawy z dnia 7 kwietnia 2021 roku 00:02:19- 00:04:54 – płyta CD – k. 19)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. (1) urodził się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 27 lutego 2007 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353) ustalił wartość kapitału początkowego J. K. (1) na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 30,78%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 375,79 zł ZUS ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 30,78% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w w/w ustawie o emeryturach i rentach z FUS ($30,78\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 375,79\ \text{zł}$).

Przyjęto łącznie 2 lata, 6 miesięcy, 11 dni, tj. 30 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych w ilości 18 dni, tj. 0 miesięcy.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 25,76%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 18 327,21 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, gdyż przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

(decyzja – k. 14-14 verte, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 15 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 27 lipca 2020 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek – k. 1-3 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ponownie z urzędu ustalił wartość kapitału początkowego J. K. (1) na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 35,53%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 433,78 zł ZUS ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 35,53% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w w/w ustawie o emeryturach i rentach z FUS ($35,53\% \times 1\ 220,89\ \text{zł} = 433,78\ \text{zł}$).

Przyjęto łącznie 2 lata, 6 miesięcy, 11 dni, tj. 30 miesięcy okresów składkowych i nieskładkowych w ilości 18 dni, tj. 0 miesięcy.

Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 25,76%. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto

w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 18 722,22 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego Zakład nie uwzględnił okresu od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, gdyż przy ustalaniu kapitału początkowego nie uwzględnia się okresu pracy w gospodarstwie rolnym.

(decyzja – k. 16-16 verte, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego – k. 17 plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53) przyznał J. K. (2) emeryturę od dnia 1 lipca 2020 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę.

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 303530,50 zł

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 88742,17 zł;

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 213,60 miesięcy;

- wyliczona kwota emerytury wynosi 1836,48 zł.

Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej: $((...),50 + (...),17) / 213,60 = 1836,48$ zł

Do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązującej w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ponieważ jest dla wnioskodawcy korzystniejsze, tj. niższe niż średnie dalsze trwanie życia ustalone na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę.

Od dnia 1 września 2020 roku obliczona emerytura brutto wynosi 1836,48 zł, zaś wysokość świadczenia do wypłaty miesięcznie wynosi 1547,04 zł.

(decyzja – k. 7-9 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych wnioskodawcy, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Zebrany w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Kwestia sporna w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy zasadnym jest uwzględnienie okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 29 stycznia 1971 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku przy ustalaniu wartości kapitału początkowego.

Zgodnie z treścią art. 173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2021.o.291 t.j.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust.2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (ust.3).

Zgodnie art. 174 ust. 1 w/w ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 wskazanej ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2 (ust. 2a).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust.3).

Z cytowanego wyżej przepisu art. 174 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej wprost wynika, że przy ustalaniu kapitału początkowego, nie uwzględnia się okresów rolniczych. Okresy pracy w gospodarstwie rolnym nie zostały bowiem wymienione ani w art. 6, ani też w art. 7 ustawy emerytalnej, do których to przepisów wprost odwołuje się art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej. Z powyższego wynika, że do wysokości kapitału początkowego w ogóle nie uwzględnia się okresów pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ ustawodawca nie przewidział w art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej takiej możliwości (zob. wyrok SN z 11.01.2005r., I UK 135/04, OSNP 2005/14/217; a także Komentarz do art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Bartosz Suchacki, ABC 2009). Dodać należy, że katalog z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej ma charakter zamknięty w tym sensie, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11.03.2005 r., III AUa 1380/04, OSA 2006/6/20; por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 6.12.2016r. III AUa 274/16).

Brak jest tym samym podstawy prawnej, która uzasadniałaby żądanie wnioskodawcy w zakresie uwzględnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego. W konsekwencji ustawowego sposobu ustalania wysokości kapitału początkowego bez znaczenia pozostaje praca w gospodarstwie rolnym, co czyni zarzut skarżącego w analizowanym zakresie w całości chybionym.

Tym samym mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.